

A SZEF III. Kongresszusának döntései

2003. május 16-án Budapesten tanácskozott a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának (SZEF) III. Kongresszusa. A tanácskozáson részt vett *Medgyessy Péter* miniszterelnök, *Kiss Péter* kancelláriaminiszter, *Burány Sándor* foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter, *Hiller István* kulturális miniszter, a tárcák, főhatóságok több vezető személyisége. Medgyessy Péter és Kiss Péter fel is szólalt. Részvételével megtisztelte a kongresszust *Vígh László*, az ÉSZT elnöke, *Wittich Tamás*, az MSZOSZ elnöke, *Borsik János*, az Autonóm Szakszervezetek Szövetségének elnöke, *Gaskó István*, a Liga Szakszervezetek elnöke. *Vígh László*, *Wittich Tamás* és *Borsik János* felszólalás keretében tolmácsolta konföderációja jókívánságait.

A kongresszus meghallgatta *dr. Szabó Endre* szóbeli kiegészítését a négy év munkájáról készült írásos beszámolóhoz, *Fehér József* ugyancsak szóbeli kiegészítését a programszerkesztő bizottságnak a SZEF 2003-2007. évekre szóló programjavaslatához, *Tóth Béláné* PEB-elnök kiegészítését a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság jelentéséhez.

Vita után a kongresszus elfogadta a három beszámolót, a SZEF 2003-2007. évekre szóló programját és a kongresszus állásfoglalását időszerű érdekképviselési kérdésekről. Titkos szavazással a SZEF elnökévé ismét megválasztották *dr. Szabó Endrét*. A konföderáció alelnöke lett *dr. Cser Ágnes*, az EDDSZ elnöke, *Fehér József*, az MKKSZ főtitkára és *Varga László*, a PSZ megbízott főtitkára. A kongresszus a PEB új elnökévé *Borhi Károlynét*, a Filmművészek és Filmalkalmazottak Szakszervezetének titkárát választotta.

Dr. Szabó Endre elismerő szavakkal méltatta a három eddigi alelnök — *Borbáth Gábor*, *Michalkó Péter* és *Smrcz Ervin* — áldozatkész munkásságát, és átnyújtotta nekik "A köz szolgálataért"- díjat a hozzá tartozó emlékplakettel. A SZEF elnöke elismeréssel szólt *Tóth Bélánének* a PEB élén végzett sokéves eredményes munkásságáról is.

Dr. Szabó Endre beszámolója a SZEF III. Kongresszusán

(2003. május 16.)

Tisztelt kongresszus!

Első kongresszusunk idején, 1995-ben a gazdaság súlyos válságjelenségekkel küzdött. Kemény megszorításokra került sor, lényegesen romlott az amúgy is szerény életszínvonal, a közszférában tizenöt százalékos reálkereset romlás következett be, létszámcsökkentésekre került sor. A társadalom mindennapjait súlyos feszültségek terhelték, a közszférában is nagyfokú elégedetlenséget tapasztalhattunk.

1999-ben, második kongresszusunkat megelőzően, a SZEF szervezésében első ízben, több tízezres demonstráción tiltakoztunk a Parlament előtt a közszféra béreinek befagyasztása ellen. Elégedetlenségünket fokozta, hogy a kedvezőtlen bérintézkedésre a gazdaság eredményeinek javulása közepette került sor. Helyzetünket súlyosbította az akkori kormány szakszervezeteket lebecsülő filozófiája, elfogadhatatlan gyakorlata, szemlélet- és magatartásmódja. Ez plasztikusan kifejezésre jutott abban is, hogy kongresszusunkon, a széleskörű meghívás ellenére, a kormányt mindössze egy általunk tisztelt helyettes államtitkár képviselte, s ez is jórészt az ő személyes elhatározása alapján történt. Ma, örömeinkre szerencsésebb körülmények között tanácskozhatunk.

Ha figyelembe vesszük azokat a tényeket, amelyeket közreadott dokumentumaink bemutatnak, szerénytelenség nélkül mondhatjuk, hogy a célok megvalósításáért folytatott négyéves összefogásunk nem volt hiábavaló. Megelégedettségre, önhittségekre ugyan nincs okunk, de kollektív munkánkat becsülnék le, ha nem ismernék el, hogy erőfeszítéseink több területen sikeresek voltak. Megőriztük szövetségünk egységét, nőtt

tagszervezeteink száma, gyarapítottuk a közös vagyont, javítottuk megyei koordinációink működési feltételeit, fejlesztettük elektronikus tájékoztatási eszközeinket, elmélyítettük nemzetközi kapcsolatainkat. Jelentős lépésként értékelhetjük a SZEFE-ÉSZT Unió megalakulását.

Konstruktív együttműködés jellemezte viszonyunkat a társkonföderációkkal. A munkavállalói oldal a legfontosabb kérdésekben szerencsére félre tudta tenni belső természetű vitáit. Ez egységes fellépést tett lehetővé a munkavállalók érdekében. Ennek jelentős szerepe volt abban, hogy az érdekegyeztetés jogköreinek az előző kormányzat általi megnyirbálása, s a tárgyalások gyakori kudarcai ellenére születtek munkavállalói nézőpontból elfogadható kompromisszumok is.

A közszféra érdekegyeztetését is kedvezőtlenül befolyásolta a szakszervezetekkel szembeni korábbi kormányzati magatartás. A KIÉT megszüntetése nem egyszerű szervezeti változtatás volt, hanem a kormányzati felfogás essenciája, a közszféra egységes felfogásának tagadása, a gyakorta egymással is szembenálló ágazati érdekek elsőbbségének kifejezésre juttatása. Ez a körülmény, párosulva a már említett bérbefagyasztást jelentő nyitánnyal, súlyos helyzetet idézett elő a kormány és a SZEFE kapcsolatában. A kialakult helyzetben, nem kis vajúdas és nem kevés vita után, mégis arra a többségi álláspontra jutottunk, hogy a kormányzat gyakorlatával szemben egyidejűleg kell alkalmaznunk a nyilvános kritikát és a feszültségeket mérséklő, célorientált megegyezésre irányuló kezdeményezéseket.

Ez megfelelt a SZEFE megalakulástól követett politikájának. Mindig azt vallottuk, hogy az érdekegyeztetés legfőbb eleme a konstruktivitás, a tárgyalóasztal melletti érdekvérvényesítés, a józan kompromisszumokon nyugvó megállapodás. Ez a felfogás nem a gyengeség jele, nem is valamiféle elvtelen lojalitása a mindenkori kormánnyal szemben, hanem annak pragmatikus megjelenítése, hogy a közszféra fő munkáltatója a kormányzat.

Ha azt a kérdést tesszük fel, célszerű volt-e közel másfél évig tárgyalni a kormánnyal a megállapodásról, és végül aláírni, azt felelhetjük, igen. Azok az intézkedések, amelyek a tárgyalások idején, és az aláírást követő rövid időszakban születtek, minden ellentmondásosságuk ellenére is pozitív vonásokat mutattak. A köztisztviselői életpályát megalapozó törvénymódosítás, a már említett, sok jogos kritikát kiváltó bérügyi lépések, a közalkalmazotti életpálya kidolgozásának terve, végső soron mégiscsak eredményként könyvelhetők el. Miként az is, hogy megalakult a Közalkalmazottak Országos Munkaügyi Tanácsa.

A jelenlegi kormány hivatalba lépése fordulatot hozott a szociális párbeszédben, a szakszervezetekkel kapcsolatos magatartásban. Ebben fontos körülmény volt a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium megalakulása és miniszterének és más vezetőinek kezdetől megnyilvánuló pozitív hozzáállása. Ismét létrejött az Országos Érdekegyeztető Tanács, amelynek jogköre kiterjed a munka világát érintő fontos kérdésekre.

A közszférában is jelentős változások történtek. A SZEFE és a Kormány viszonyában nem pusztán gesztusértékű, hanem előremutató megnyilvánulásként értékeljük Medgyessy Péter miniszterelnök úr látogatását a SZEFE-ben, a beiktatását követő tizedik napon. Itt fogalmazódott meg az a megállapodás, amely az együttműködést érintő fontos témákat és kölcsönös kötelezettségeket rögzíti.

Előző kongresszusunkon szorgalmaztuk az egységes közszolgálati kerettörvény megalkotását. A jelenlegi kormány programja biztató választ tartalmaz, aminek gyakorlati megvalósítási szándékára utal a Kormány megbízotti Hivatal létrehozása.

Az említettek optimizmusra okot adó kezdetként értékelendők. Őszintén reméljük, hogy

a folytatás sem okoz csalódást. Ezt azért kell kiemelni, mert vannak aggodalomra okot adó jelek. Sajnálatos módon nem kerültek az OKÉT illetve a KOMT elé olyan összetársadalmi és közszolgálati szempontból is sarkalatos témák, mint az egészségügy átalakításával kapcsolatos törvénytervezetek, az egységes közszolgálati kerettörvény koncepciója. Gondokat jeleznek tagszervezeteink az ágazati érdekegyeztetés háza tájáról is. Egyhelyben topog a középtávú megállapodás előkészítése. Határozottan szorgalmazzuk az érdemi párbeszédet a közszféra makro és ágazati, területi és helyi fórumain egyaránt. Sürgetjük a megállapodás előkészítésének felgyorsítását, amihez meggyőződésünk szerint a kormánynak is érdekei fűződnek.

Tisztelt Kongresszus!

Az előző kormányzati ciklus négy évét a gazdaság teljesítményének jelentős növekedése jellemezte. A bérek, keresetek alakulása azonban — főként a kormányzati ciklus első kétharmadában —, nem követte ezt a pozitív tendenciát. Az utolsó évben elhatározott bérintézkedések, különösen a minimális bér jelentős emelése, csak a lassú javulás jeleit mutatták a kereseti viszonyokban. A közszolgálatban is történtek keresetnövelő intézkedések, amelyek a megoldás tekintetében vitákat, az egyes foglalkozás csoportok között feszültségeket idéztek elő, hatásukat tekintve azonban a keresetek színvonalának szolid mértékű javulását jelezték.

Ezt a folyamatot a jelenlegi kormány múlt év szeptemberi bérintézkedése nagyságrendileg új dimenzióba emelte. A közalkalmazottak átlagosan ötven százalékos fizetésemelése az utóbbi évtizedek példa nélküli kormányzati döntése volt. Olyan lépés, amely figyelembe vette az országgyűlési választások előkészítése idején megfogalmazott SZEF-igényeket. Olyan lépés, amely annak felismerésén alapult, hogy a méltánytalan bérvizonyok nem csupán a humán közszolgáltatások válságát idézik elő, de súlyosan veszélyeztetik a gazdaság versenyképességét, a társadalmi stabilitást is. Olyan lépés, amelyet méltán nevezhetünk igazságtételnek, kárpótlásnak azért a lemaradásért, amelyet a közszféra foglalkoztatottai a rendszerváltás óta elszenvedtek. Olyan lépés, amelyet a kormány elismerésre méltó módon abban az időszakban tett, amikor a gazdaság teljesítményének növekedése sajnos lelassult, a világgazdaságban recesszió tapasztalható, s amikor számíthatott arra, hogy döntését az egyoldalú szemléletű, a társadalmi összefüggéseket mellőzni hajlamos körök részéről kritika éri. Különösen arcátlan a Valutaalapnak az a javaslata, hogy a kormány fagyassza be a közszféra béreit. Határozottan tiltakozunk az ilyen durva beavatkozás ellen. Örülünk viszont annak, hogy a társadalom döntő többsége indokoltnak és szükségesnek ítélte a bérintézkedést, és a versenyszféra szakszervezetei is megértéssel fogadták. Köszönetünket fejezzük ki a szolidaritást tanúsítóknak és a kormánynak.

Szükséges azonban hangsúlyozni, hogy a múlt évi bérintézkedést első lépésnek tekintjük a kereseti helyzet rendezése érdekében, amit újabbaknak kell követniük. Erre az évre minimális igényünk, hogy sem a közszféra foglalkoztatottai általában, sem a közalkalmazottak ne kerülhessenek abba a helyzetbe, hogy fizetésükért az idén karácsonykor kevesebb árut és szolgáltatást tudnak vásárolni, mint az elmúlt év decemberében. Ennek biztosítása érdekében egyes területeken születnek már megállapodások, de főként a közalkalmazottakat és egyes fegyveres kategóriákat érintően vannak még megegyezést igénylő ügyek.

Tisztelt Kongresszus!

A SZEF fennállása óta kiemelt figyelmet fordít a közszolgálati ságra. Erről a témáról több nemzetközi és hazai szakmai konferenciát is rendeztünk.

Ismertek azok kihívások, amelyek a munkavállalókat általában, a közszolgálati intézményeket pedig különösen fenyegetik. A multinacionális tőke, s tegyük hozzá a hazai tőke egyes körei is, mind nagyobb befolyást gyakorolnak a kormányokra és a

gazdasági, társadalmi folyamatokra. Ennek hatására gyengül az állam szerepe és jelenléte a közszolgálatok finanszírozásában.

A jelenség Magyarországon sem ismeretlen. Hosszabb idő óta napirenden van az állami szerepvállalás mérséklése, s ennek fontos elemeként a közszolgálati intézményrendszer átalakítása. A korábbi évek jórészt rögtönzött intézkedéseit döntően pénzügypolitikai, sőt aktuális költségvetési kényszerek vezényelték. Hiányzott a szakmai megalapozás, elmaradt a társadalmi hatások előzetes vizsgálata. A reform-kísérletek nem egy esetben sokkal inkább nevezhetők a reformot lejárato lépésnek, mint hasznos jobbításnak. Ez az oka annak, hogy a SZEK sok esetben határozottan fellépett az effajta intézkedésekkel szemben.

Most is megerősítem: nem vagyunk modernizáció ellenesek, nem vonjuk kétségbe a változtatások szükségességét. Meggyőződésünk azonban, hogy a közszolgálatok átalakításánál nem hagyhatók figyelmen kívül az ország jelenlegi társadalmi, életszínvonalbeli feltételei. Nem kerülhetjük meg a választ arra, hogy mi lehet a helyes arány az állam közszolgálati kötelezettsége és az egyének öngondoskodó vállalása között, szem előtt tartva a keresetek és a nyugdíjak mai paramétereit.

Az elől sem térhetünk ki a választ illetően, hogy összeegyeztethető-e, s ha igen, milyen területeken és mértékben a humán közszolgáltatások jellegével a piacosság. Elfogulatlanul mérlegelni kell, hogy vajon racionálisabban, gazdaságosabban és színvonalasabban működtethető-e magánkézben, vagy a közszolgálaton kívüli egyéb formákban a jelenleg költségvetésből fenntartott intézmények. A rendelkezésre álló eddigi hazai tapasztalatok az igenlő választ nem támasztják alá. Több európai ország gyakorlatában sem látszanak igazolódni a privatizáció előnyei sem a költségek oldaláról, sem az ellátás színvonalát illetően. A mi alapállásunk az, s ez érvényes a parlament napirendjén lévő egészségügyi átalakítás ügyére is, hogy a humán közszolgáltatásokat jellemzően köztulajdonú, költségvetési intézményi formában kell nyújtani, a munkavállalókat pedig közszolgálati jogviszonyokban kell foglalkoztatni.

Ez nem jelenti azt, hogy a globális tagadás álláspontjára helyezkedünk azokban az esetekben is, amikor a költségvetési intézményrendszer indokolt és ésszerű modernizálásáról, gazdaságosságának, hatékonyságának javításáról van szó. Nem tagadható, és nem csak az egészségügy esetében, hogy az intézményi gazdálkodásban a szűkös gazdasági viszonyok mellett a pazarlás jelenségei is felfedhetők. Az ezek megszüntetésére irányuló szándékokat támogatnunk kell. Szigorúbb gazdaságossági vizsgálat és társadalmi ellenőrzés tárgyává kell tenni a közpénzek felhasználását. Külön kiemelem itt a TB-alapok járulékfizetőik általi ellenőrizhetőségének követelményét. Számon kérhető követelményrendszert kell alkalmazni a menedzserekkel, a vezetőkkel szemben, s a teljesítményelven alapuló értékelésnek nagyobb teret kell adni az alkalmazottak esetében is. Az ésszerű takarékoság megfelel a társadalmi elvárásoknak és egybeesik a közsféra munkavállalóinak érdekeivel is.

Azt sem állíthatjuk, hogy a társadalmi viszonyok és igények változásának függvényében az intézményi struktúra nem szorul korrekcióra. Ez azonban társadalmilag nagyon érzékeny terület. Elég utalni a lokális tiltakozásokra egy-egy intézmény összevonása vagy bezárása esetén. Ezért csak nagyfokú körültekintéssel és konszenzusra törekvéssel lehet előrelépni, amit őszinte helyzetfeltárásnak és párbeszédnek kell megelőznie.

Tisztelt Kongresszus!

Tisztában vagyunk azzal, hogy a közszolgálat korszerűsítése szerteágazó problémakör és hosszantartó folyamat. Érthető, hogy megjelennek benne közgazdasági racionalitások, ám nem szabad megengedni ezek egyeduralmát, meg kell gátolni a pénzügyi bürokrácia esetenként erőszakos törekvéseit. Fontos, hogy az átalakítás elhatározásai nagyobb mértékben támaszkodjanak hatásvizsgálatokra, közöttük a közszolgálatban dolgozók

sorsát, várhatóan érintő szakmai, foglalkoztatási következmények figyelembevételére is.

Tisztelt Kongresszus!

A közsféra aktualitásainak egyik leglényegesebb kérdése a foglalkoztatottak sorsa, jövője. A most alakulófélben lévő életpálya-program erre keres választ. Bízunk abban, hogy konstruktív vitákban kialakulhatnak egy olyan megegyezés körvonalai, amelyek mind a jogi, mind a pénzügyi-gazdasági feltételei is megteremthetők lesznek.

Az életpálya-rendszer nem magyar találmány. A nyugat-európai országokban sokkalta kialakultabb, fejlettebb, mint nálunk. Előttünk az a feladat áll, hogy kidolgozzuk, miként tudunk mihamarabb felzárkózni a nyugat-európai rendszerekhez. Azokhoz, amelyek a közszolgálatban foglalkoztatottak számára jobb megélhetést, beláthatóbb jövőképet és nagyobb egzisztenciális biztonságot jelentenek.

Ennek jegyében szorgalmazzuk, hogy mielőbb alakítsuk ki az életpálya programmal kapcsolatos kormányzati és szakszervezeti koncepciók fő csomópontjait. Tisztában vagyunk azzal, hogy rövidtávon nem válhat valóra a komplex életpálya-rendszer valamennyi eleme. Részben gazdasági korlátok miatt, részben pedig azért, mert a pályarendszer egyes elemei — különösen a nyugdíj és egészségbiztosítási rendszer —, keményen összefüggnek társadalmi vonatkozásokkal. Azt azonban nem szabad elodáznia, hogy egyes területeken már ma és holnap érzékelhető lépések történjenek az előrehaladásra. Ilyenek egyebek között a bérfelzárkóztatási program, az önkormányzati finanszírozás módosítása, a foglalkoztatás garanciáinak megerősítése, a munkavállalói és szakszervezeti jogok bővítése. Más kérdésekben pedig jelöljük ki a jövőbe mutató irányokat.

Ide kívánczik egy napjainkban is aktuális dilemma. Egységes vagy szektorális felfogásban közelítsünk-e a közszolgálatához. Mi már előző kongresszusunkon is a közszolgálat egységes szemléletét vallottuk magunkénak. Rögtön hozzátésem, hogy ez nem jelenti a közszolgálaton belüli szakma-specifikus leágazások létjogosultságának tagadását. Ebben a szellemben fogjuk fel és támogatjuk az egységes közszolgálati kerettörvény mielőbbi megalkotását. Ma a szektorális törekvéseknek vagyunk szemtanúi. Gondoljunk a köztisztviselői, az oktatási, vagy éppen az egészségügyi jogi szabályozás, illetve a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége által előkészített művészeti törvényjavaslat aktualitásaira. Mi azt látjuk indokoltnak, hogy a különböző szálakon készülő elgondolások egy olyan harmonizált rendszerbe integrálódjanak, amely fő elemeiben egységes megoldásokat tartalmaz.

Meggyőződésünk, hogy a közsféra helyzetét alapvetően rendbe kell tenni. Mert ma nincs rendben. Folytonosan javítani kell a bérek, a keresetek nívóján. Belátható és kiszámítható távlatot kell nyújtani a felzárkózásra az Európai Unió közszolgálati béreihez. Rendet kell vágni a bérkiegészítő elemek kuszaságában. Egyezségre kell jutni a foglalkoztatás neuralgikus kérdéseiben. Gátat kell szabni az ésszerűtlen kiszervezéseknek, az azonos munkahelyen azonos munkát végzők jogállása sokféleségének, a privatizáció mindent megváltó hiú ábrándjainak. Lehet, hogy az említettek a menedzseri szemnek, vagy éppen a Valutaalapnak tetszetős grafikonokat eredményeznek a foglalkoztatottak számát, a bérköltségek alakulását illetően, a szolgáltatások állami költségei azonban a legtöbb esetben összességében többletkiadásokat mutatnak, miközben a szolgáltatások minőségét kifogások érik.

Tisztelt Kongresszus!

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás követelményei és hazai környezetünk változásai a szakszervezetektől is szerepük újragondolását követelik. Egyik oldalon a munka világán túlterjedő, nemzeti keretű társadalompolitikai problémákkal szembesülünk, a másik oldalon az EU-n belüli döntéshozatal nemzetek feletti jelenségeivel és a tőke

nemzetközi összefonódásával találjuk szembe magunkat. Ez új dimenziókat vetít elénk.

Alaposan végig kell gondolnunk, milyen változtatások szükségesek hagyományos szemléletmódunkon, programjainkon, struktúráinkon, eszközrendszerünkön. Ez a munka a következő évek nagy próbatétele lesz. Annyit már ma is látni lehet, hogy nagyobb szerep jut az előrettekintő, a társadalom hosszabbtávú perspektívájában és a napi életben végbemenő folyamatokat komplex módon szemlélő, e történésekben eligazodni, és ezekre válaszokat megfogalmazni képes szakszervezeti politikának. Ez igényli a szakszervezetek európaizálódása és professzionalizmusa követelményének tudatos felismerését, az ehhez szükséges feltételek fokozatos megteremtését. Több figyelmet kell fordítanunk a globalizáció jelenségeire és veszélyeire, a környezetvédelemre, a fogyasztóvédelemre, a munka világa változó körülményeire, az élethosszig tartó tanulás előmozdítására, a jogvédelemre. Javítani kell munkánk személyi és tárgyi feltételeit. Bővítenünk kell szolgáltató funkcióink kereteit, növelni kell a tájékoztatásra fordított szellemi és anyagi kapacitásokat. Mindehhez számítunk az állami támogatás normatív rendszerű biztosítására.

Az említettek megkövetelik az érdekképviselői munka színvonalának javítását, a nemzetközi tapasztalatok kritikus szemléletű hasznosítását, tisztségviselőink felkészítését.

Nélkülözhetetlen szervezettségünk javítása, különösen az ifjúság körében. Ez a jövő záloga. Pótolnunk kell mulasztásunkat a nőpolitikát illetően és erőteljesebben kell folytatnunk képviselői munkálkodásunkat a nyugdíjasok érdekében.

Szorgalmazzuk a konföderációk egymásközi, valamint a közsféra szakszervezetei közötti még szorosabb együttműködést. Azt is valljuk, hogy a valós érdekeken alapuló szervezeti autonómiák fenntartása mellett elszántabban kell haladnunk az ésszerű integrálódás útján, mert ez a kor parancsa, a globalizálódó világ kihívása, ezt igazolják az európai szakszervezetek példái.

Korrekt partnerséget kell felmutatnunk, s hasonló magatartást kell elvárnunk a kormánytól és a munkáltatóktól minden szinten. Ennek fontos eleme, a viták természetessége mellett, a konszenzusra törekvés, az ésszerűen vállalható kompromisszumokon nyugvó megállapodás. Ez mindkét fél jól felfogott érdeke.

Meg kell őriznünk a SZEFE egységét és alapértékeit, ami elkötelezettséget jelent a közszolgáltató intézmények munkavállalói érdekeinek képviselője mellett, függetlenül attól, hogy milyen jogviszonyban foglalkoztatják őket. Munkánk alappillére a szociális érzékenység, a társadalmi igazságosság, a szolidaritás. Fenn kell tartanunk függetlenségünket a pártpolitikától, ugyanakkor nyitottnak kell lennünk az együttműködésre mindazon pártokkal, országgyűlési frakciókkal, amelyek készségüket nyilvánítják a közsféra ügyei iránt, s hajlandóak törekvéseink támogatására. Ilyen irányú magatartást eddig leginkább az MSZP részéről tapasztalunk.

Értékeink fontos eleme közé tartozik a szoros együttműködés az Európai Szakszervezeti Szövetséggel és más nemzetközi szervezetekkel, a különböző országok társszakszervezeteivel. Lényegesnek tartjuk a nyitottságot a civilsféra szervezetei irányában.

Utolsóként említem, de hangsúlyos szándékkal a SZEFE-nek azt az értékét, amely a kiszámíthatóságot, a tárgyilagosságot, a konstruktivitást, a mértéktartást ötvözi a megállapodásra törekvő, céltudatos és határozott érdekérvényesítéssel.

Az említett értékek követése alapozta meg a SZEFE modern konföderációvá válását, társadalmi elismertségét. Szilárd meggyőződésem, hogy ezeknek az értékeinknek a következetes megőrzése a leglényegesebb feltétele szövetségünk jövőbeni fejlődésének is.